

PROGRAM
WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
BURSY SZKOLNEJ nr 1
W ZESPOLE BURS SZKOLNYCH W POZNANIU
NA ROK SZKOLNY 2024/2025

Poznań, 25 września 2024 r.

PREAMBUŁA

Bursa Szkolna nr 1 w Zespole Burs Szkolnych w Poznaniu zapewnia bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne swoim wychowankom. Tworzy warunki zbliżone do atmosfery domu rodzinnego, wspierając jego oddziaływania oraz kompensując jego deficyty. Placówka stwarza szansę dla ambitnej młodzieży zamieszkującej poza obszarem aglomeracji miejskiej oraz dostęp do jakościowej edukacji i pełny udział w kulturze. Ponadto bursa tworzy środowisko sprzyjające budowaniu i podtrzymywaniu relacji oraz rozwija kompetencje społeczno-emocjonalne wychowanek.

Nasze dążenia skupiamy na tym , aby naszą wychowankę cechowały:

- dojrzała osobowość przejawiająca się otwartością na innych ludzi,
- postawa tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka, empatia,
- postępowanie zgodnie z własnym sumieniem i ogólnie przyjętymi normami etycznymi,
- rzetelne podejście do obowiązków, sumienne, terminowe wykonywanie zadań,
- zachowania asertywne (wyrażania opinii, obrona własnego zdania),
- odporność na negatywne wpływy różnych patologicznych zjawisk społecznych,
- kultura słowa, kultura osobista,
- troska o własne zdrowie i estetyczny wygląd,
- postawy patriotyczne, miłość i szacunek do Ojczyzny – poznawanie i poszanowanie jej historii, kultury i tradycji,
- troska o środowisko naturalne, umiejętność obcowania z przyrodą.

Program wychowawczo - profilaktyczny bursy jest wspólnym przedsięwzięciem wychowawców, wychowanek, rodziców i uwzględnia sprawdzone metody i formy pracy z młodzieżą. Określa rolę podmiotów wspomagających działania wychowawców oraz zasady tej współpracy, zapewnia integrację celów. Program obejmuje także kluczowe obszary pracy placówki mające wpływ na efekty wychowawcze.

Warunkiem powodzenia programu wychowawczo - profilaktycznego jest jego spójność z regulaminem placówki i planem pracy bursy oraz statutem, a przede wszystkim ścisła współpraca i jednolitość oddziaływań opiekuńczo – wychowawczych i profilaktycznych całego zespołu wychowawców pracujących z młodzieżą.

OBSZAR AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ	
ZADANIA	FORMY REALIZACJI
I. Wspomaganie procesu adaptacyjnego wychowanek.	- Objęcie nowych wychowanek szczególną troską i opieką. Zapewnienie im bezpiecznego i przyjaznego miejsca do nauki, wypoczynku i adaptacji w środowisku Bursy. - Przeprowadzenie zebrań organizacyjnych w grupach – zapoznanie ze Statutem Bursy i Regulaminem, omówienie istotnych dla wychowanków tematów. Zapoznanie z zasadami BHP i PPOŻ.
II. Wdrażanie do przestrzegania zasad życia w grupie.	- Stwarzanie atmosfery sprzyjającej nawiązywaniu pozytywnych relacji między wychowanką a wychowawcą poprzez spotkania i indywidualne rozmowy. - Kształtowanie właściwej postawy u wychowanek wobec siebie i pracowników Bursy z zachowaniem zasad <i>savoir-vivre</i> – i przestrzeganiem zasad życia w grupie. - Kształtowanie umiejętności poszanowania wspólnych sprzętów i korzystania z nich zgodnie z przeznaczeniem. - Kształtowanie i utrwalanie nawyków higienicznych.
III. Wyrabianie samodzielności, umiejętności współdziałania.	- Kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktu za pomocą dialogu, dążąc do kompromisu – wskazywanie skutecznych metod rozwiązywania konfliktów. - Rozwijanie umiejętności odpowiedzialności za siebie oraz innych, a także za pełnione role społeczne.
IV. Rozwijanie samorządności wychowanek.	- Przeprowadzenie wyborów do Samorządu Mieszkanek Bursy. - Organizacja uroczystości związanych ze świętami państwowymi. - Rozwijanie postaw patriotycznych poprzez udział wychowanek w uroczystościach patriotycznych, rozmowy indywidualne z wychowankami na temat dziedzictwa kulturalnego i tożsamości narodowej. - Kształtowanie postaw prospołecznych młodzieży w ramach służby wolontariackiej. - Poszerzanie wiedzy wychowanek z zakresu posiadanych praw: Konwencja Praw Dziecka, Deklaracja Praw Człowieka.
V. Współpraca Bursy z rodzicami, szkołą, innymi instytucjami i placówkami.	- Współpraca z rodzicami/ opiekunami prawnymi wychowanki - przekazywanie informacji o przebiegu procesów wychowawczo – edukacyjnych. Wspólne ustalanie działań skierowanych na wychowankę. - Współpraca ze szkołami poprzez kontaktowanie się z wychowawcami i pedagogami. Wymiana informacji dotyczącej sytuacji wychowawczej i edukacyjnej wychowanek. - Ewentualna współpraca z zewnętrznymi instytucjami wspierającymi: Domem Dziecka, Strażą Miejską Policją i Sądem, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.

VI. Wspieranie rodziców w prawidłowym pełnieniu funkcji wychowawczych.	1. Konsultowanie z rodzicami progresu wychowawczo - edukacyjnego wychowanki. Informowanie o postępach lub potrzebie interwencji (poinformowanie rodziców o możliwości skorzystania z konsultacji z wychowawcą według harmonogramu godzin dostępności) 2. Dostarczanie informacji rodzicom na temat współczesnych metod wychowawczych, wspieranie w procesie wychowania. 3. Cykliczne udostępnianie rodzicom artykułów o tematyce dot. współczesnych problemów młodzieży.
VII. Kształtowanie poczucia przynależności do społeczności Bursy.	1. Motywowanie i zachęcanie wychowanek do udziału w wydarzeniach i uroczystościach organizowanych w bursie zgodnie z kalendarzem. 2. Integrowanie wychowanków na poziomie życia grupy wychowawczej (spotkania integracyjne).
VIII. Rozwijanie zainteresowań wychowanek, współpraca ze środowiskiem lokalnym.	1. Diagnoza potrzeb rozwojowych i zainteresowań wychowanek . 2. Prowadzenie zajęć, kół zainteresowań (sportowe, kulinarne, rękodzieło, beauty) 3. Organizowanie wyjść do instytucji kultury i rozrywki. 4. Organizowanie akcji na rzecz środowiska lokalnego (m.in. udział w akcji „Sprzątanie Świata”)

OBSZAR AKTYWNOŚCI MORALNEJ	
ZADANIA	FORMY REALIZACJI
I. Kształtowanie umiejętności kluczowych oraz pozytywnych postaw.	1. Uwrażliwianie wychowanek na dobroć, uczciwość, koleżeństwo, życzliwość i obowiązkowość. 2. Wdrażanie do odpowiedzialnego wykonywania dyżurów (w stołówce, w łazienkach, itp.). 3. Rozwijanie umiejętności skutecznego komunikowania się w różnych sytuacjach - dbanie o kulturę języka , kształtowanie umiejętności prawidłowej komunikacji, walka z wulgaryzmami. 4. Rozwijanie umiejętności planowania, organizowania i oceny własnej umiejętności uczenia się, pomoc przy wyborze dalszej ścieżki zawodowej i edukacyjnej (doradztwo zawodowe). 5. Rozwijanie umiejętności efektywnego rozwiązywania problemów w sposób zgodny z obowiązującymi normami społeczno-prawnymi - umiejętność dostrzegania problemów, umiejętność korzystania ze zdobytej wcześniej wiedzy w nowej sytuacji.

	6. Stwarzanie sytuacji wychowawczych kształtujących pożądane komponenty jednostki społecznej tj.: odpowiedzialność, obowiązkowość, tolerancja.
II. Wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro.	1. Uświadamianie wychowankom wartości dobra i mówienia prawdy. 2. Wskazywanie i zapoznanie wychowanek z konsekwencjami wynikającymi z niewłaściwego postępowania. 3. Kształtowanie u wychowanek wartości opierających się na szacunku, akceptacji, miłości, wolności, wdzięczności i życzliwości.
III. Wyrabianie u wychowanek postawy tolerancji i akceptacji.	1. Uczenie zasad tolerancji i akceptacji wobec odmienności innych ludzi. 2. Kształtowanie pozytywnych postaw wobec innych ludzi oraz wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka w tym poszanowaniu kultur, wartości i odmienności wyznaniowych innych narodów.
IV. Zapobieganie demoralizacji oraz przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu.	1. Zapoznanie wychowanek oraz rodziców z obowiązującym systemem nagród i konsekwencji ujętym w Statucie Bursy. 2. Analiza trudnych przypadków wychowawczych w ramach spotkań Zespołu Wychowawczego. 3. Rozmowy z wychowankami na temat rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z własnymi emocjami. 4. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz zachowaniami agresywnymi (agresja, autoagresja, samookaleczenia), przeciwdziałanie uzależnieniom. 5. Zapobieganie wszelkim przejawom dyskryminacji i wykluczenia.

OBSZAR AKTYWNOŚCI EKOLOGICZNEJ	
ZADANIA	FORMY REALIZACJI
I. Kształtowanie u wychowanek nawyku zdrowego stylu życia i dbania o środowisko.	1. Dostarczenie wiedzy na temat zdrowego odżywiania się i jego wpływu na wszystkie obszary życia człowieka (gazetka zdrowotna) 2. Kształtowanie postawy proekologicznej poprzez dbanie o ład i porządek wokół Bursy, segregację odpadów, oszczędne korzystanie z wody i ogrzewania. Udział wychowanek w akcjach sprzątania świata.
II. Podejmowanie działań	1. Promowanie życia bez nałogów poprzez wskazywanie aktywnego i zdrowego stylu życia. 2. Wspieranie rodziców w zakresie profilaktyki uzależnień.

zapobiegających uzależnieniom.	
--------------------------------	--

OBSZAR AKTYWNOŚCI MEDIALNEJ	
ZADANIA	FORMY REALIZACJI
I. Propagowanie świadomego i mądrego korzystania z zasobów sieci.	1. Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych wychowanków, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie.
II. Podejmowanie działań zapobiegającym negatywnym skutkom rozwoju technologii informacyjnej i komunikacyjnej.	1. Przeciwdziałanie zagrożeniom związanym z korzystaniem z nowoczesnych technologii informacyjnych – działania promujące tzw. higienę cyfrową – zachęcanie do krytycznego korzystania z Internetu, – rozwijanie świadomości zagrożeń występujących w sieci oraz umiejętności radzenia sobie z nimi (bezpieczeństwo).

OBSZAR AKTYWNOŚCI EDUKACYJNEJ	
ZADANIA	FORMY REALIZACJI
I. Wspomaganie sukcesu edukacyjnego wychowanków. Przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym.	1. Nawiązanie współpracy ze szkołami wychowanków, analiza ocen semestralnych, kontrola frekwencji na zajęciach szkolnych. Monitorowanie wyjść do szkoły. 2. Analizowanie i diagnozowanie ewentualnych trudności w nauce (kontakt z rodzicami, nauczycielami, pedagogiem i psychologiem szkolnym). 3. Organizowanie pomocy koleżeńskiej. 4. Udostępnianie pomocy naukowych -korzystanie z biblioteki bursy, komputerów, Internetu.

II. Objęcie opieką i wsparciem uczniów wymagających wsparcia psychologiczno – pedagogicznego.	1. Diagnozowanie sytuacji rodzinnej i szkolnej wychowanki (rozpoznanie zagrożeń). 2. Wzmacnianie poczucia własnej wartości u wychowanek oraz kształtowanie pożądanych postaw poprzez zachęcanie do aktywnego udziału w życiu grupy wychowawczej i bursy. 3. Objęcie obserwacją oraz opieką wychowanek wymagających wsparcia ze względu na szczególną sytuację szkolną, rodzinną czy emocjonalną w ramach pracy Zespołu Wychowawczego. 4. Uwzględnienie w pracy wychowawczej zaleceń poradni oraz specjalistów.
---	---

Czynniki chroniące i ryzyka

Tematyka	Czynniki chroniące	Czynniki ryzyka
Profilaktyka uzależnień	Podnoszenie świadomości i upowszechnianie wiedzy dot. konsekwencji uzależnień.	1. Występowanie zachowań negatywnych tj.: picie alkoholu, palenie papierosów, zażywanie środków psychoaktywnych. 2. Niedostateczna wiedza wychowanek na temat współczesnych zagrożeń.
Higiena cyfrowa	Psychoedukacja wzmacniająca świadomość uzależnienia od mediów oraz ochrony ofiar przemocy internetowej.	1. Niska świadomość dot. zagrożeń związanych z mediami. 2. Straty moralne i psychiczne, skutki zdrowotne uzależnień od mediów.
Higiena psychiczna	Działania promujące higienę psychiczną poprzez: – wzmacnianie poczucia własnej wartości i kształtowanie adekwatnego obrazu siebie, – budowanie w grupie rówieśniczej postawy wzajemnej życzliwości oraz nawiązywaniu satysfakcjonujących relacji społecznych.	Występowanie zachowań depresyjnych, izolacja społeczna.

EWALUACJA PROGRAMU

Program wychowawczo - profilaktyczny podlega ewaluacji. Opracowywany jest na podstawie wyników całorocznej diagnozy w zakresie występujących potrzeb rozwojowych wychowanków oraz na podstawie diagnozy opracowywanej w każdym roku szkolnym, w terminie 30 dni od rozpoczęcia roku szkolnego, w zakresie występujących w środowisku czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, dotyczącej wychowanków, ich rodziców lub opiekunów.

Uszczegółowieniem programu jest autorski *Plan pracy opiekuńczo - wychowawczej* opracowywany przez wychowawców na każdy rok szkolny dla każdej grupy wychowawczej przy uwzględnieniu wyników zdiagnozowanych potrzeb.

Po każdym roku realizacji programu dokonuje się jego analizy, formułuje się wnioski. Wnioski przekazywane są do Zespołu Wychowawczego, który po konsultacji z dyrektorem bursy uwzględnia je przy tworzeniu programu na kolejny rok szkolny. Propozycje zmian mogą również zgłaszać rodzice, SMB. W trakcie realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego należy szukać odpowiedzi na pytanie czy i jak podjęte działania wpłynęły na wychowanków, ich wiedzę, umiejętności i postawy; czy osiągamy założone cele programu.

Przynajmniej częściowej odpowiedzi na te pytania dostarczyć może:

- systematycznie gromadzona dokumentacja z realizacji programów;
- zapisy w dziennikach zajęć wychowawczych-tematy, ważne wydarzenia, zrealizowane obszary wychowawcze;
- udział wychowanków w różnego rodzaju imprezach i przedsięwzięciach organizowanych na terenie bursy i poza nią;
- obserwacje prowadzonych zajęć, imprez;
- własna inicjatywa wychowanków i podejmowanie działań;
- analiza przypadków wymagających szczególnego wsparcia pedagogicznego, podejmowanych działań zaradczych i postępów w tym zakresie;
- sprawozdania z działalności Zespołu Wychowawczego;
- działalność samorządowa w grupie, bursie i poza nią;
- rozmowy i wywiady z wychowankami, ich rodzicami i nauczycielami;
- obserwacja zachowań wychowanków w różnych sytuacjach typowych i nowych;
- monitorowanie realizacji powyższego programu przez wychowawców grup wychowawczych;
- Protokoły Rady Pedagogicznej.